

P. João Chagas Jr.

Papieska Rada ds. Świeckich

Podstawowe założenia Światowych Dni Młodych

Z radością biorę udział w tym symposium w Krakowie¹, podczas którego po raz pierwszy przypada obchód liturgicznego wspomnienia św. Jana Pawła II.

Powierzono mi temat *Podstawowe założenia Światowych Dni Młodych (ŚDM)*. Postaram się go podjąć w sposób prosty, niepretendujący do kompletności. Chciałbym zatem zacząć od przypomnienia, że Jan Paweł II od samego początku swojego pontyfikatu wykazywał szczególną troskę duszpasterską w stosunku do młodych pokoleń. Na zakończenie swojego pierwszego *Angelus* na Placu Świętego Piotra, 22 października 1978 roku, powiedział do młodych: „Jesteście przyszłością świata, jesteście nadzieją Kościoła, jesteście moją nadzieją”. W ciągu całego swojego pontyfikatu potwierdzał w różny sposób, słowami i gestami, tę swoją miłość do młodych.

W 1983 roku Kościół celebrował Nadzwyczajny Jubileusz Odkupienia. Na Niedzielę Palmową 1984 roku papież Jan Paweł II zaplanował zwołanie do Rzymu ogólnoświatowej pielgrzymki młodych. Inicjatywa ta wywołała wiele sceptycznych reakcji. Myślano, że młodzi nie odpowiedzą na wezwanie papieża. Jednak, ku wielkiemu zaskoczeniu wielu, przybyło wtedy wiele setek tysięcy młodych! Na końcu mszy świętej ojciec święty powierzył im Krzyż Roku Świętego, który odtąd zaczął towarzyszyć pielgrzymkom młodych na całym świecie, stając się – jak wiadomo – Krzyżem ŚDM.

Rok 1985 ONZ ogłosiła jako Międzynarodowy Rok Młodych. Zatem znowu Jan Paweł II zwołał młodych na Niedzielę Palmową. Także i tym razem przybyły setki tysięcy młodych z różnych krajów na świecie. I oto 7 kwietnia w czasie błogosławieństwa *Urbi et Orbi* papież mówił o tych wielkich spotkaniach i wyraził życzenie, aby to cudowne doświadczenie mogło powtarzać się w następnych latach, tworząc Światowy Dzień Młodych. Następnie w tym samym roku w prze-

---

¹ Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Tradycja, teraźniejszość i przyszłość przekazu muzyki kościelnej w kontekście współczesnych interpretacji i tendencji. Muzyka i wiara młodych* zorganizowana przez Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej w Krakowie odbyła się w dniu 21 października 2014 roku.

mówieniu z życzeniami bożonarodzeniowymi dla Kurii Rzymskiej ojciec święty powrócił do powołania ŚDM:

Wszyscy młodzi powinni odczuwać troskę Kościoła. Z tego względu cały Kościół, w jedności z następcą świętego Piotra, powinien coraz bardziej zaangażować się na poziomie ogólnościatowym w sprawę młodzieży, w ich lęki i problemy, w ich odkrycia i nadzieje, aby odpowiedzieć na ich oczekiwania, przekazując pewność – którą jest Chrystus, Prawdę – którą jest Chrystus, miłość – którą jest Chrystus [...]. Chrystus poszukuje młodych, również i dzisiaj, podobnie jak wtedy, gdy spojrział z miłością na tego młodzieńca (por. Mk 10, 21), który pytał go na temat życia wiecznego. Niechaj Kościół kontynuuje i rozsiewa jak najszerzej troskę i miłość Serca Chrystusa! Niech nikt się z tego nie wycofuje!²

W roku 1986 po raz pierwszy Światowy Dzień Młodych był celebrowany na poziomie lokalnym w różnych diecezjach na świecie. Rok później w Buenos Aires odbyło się pierwsze wydanie międzynarodowe tego wydarzenia. Dziesięć lat później Papińska Rada ds. Świeckich, której Jan Paweł II powierzył koordynację ŚDM, zorganizowała w Częstochowie specjalne seminarium o naturze i znaczeniu tej inicjatywy duszpasterskiej. Z tej okazji ojciec święty napisał list, w którym ukazywał podwójny wymiar, lokalny i uniwersalny ŚDM, podkreślając jednocześnie wartość pielgrzymowania: „Ta pielgrzymka młodego ludu buduje mosty braterstwa i nadziei między kontynentami, ludami i kulturami. Jest to nieustanna pielgrzymka. Niczym życie. Niczym młodość”³. Jan Paweł II lubił mówić o ŚDM jako o dniu Kościoła **dla** młodych i **z** młodymi. Często myślimy, by podejmować inicjatywy **dla** młodych, ale należy je podejmować także **z** młodymi. Papież rozumiał, jak ważne jest, by młodzi stali się protagonistami apostołstwa, które w ramach nowej ewangelizacji wpłynęłoby także na inne pokolenia i ludzi w różnych sytuacjach życiowych. I mówił:

Różne momenty, w których realizuje się ŚDM, stanowią w całości jakąś szeroką katechezę, głoszenie drogi nawrócenia do Chrystusa, wychodzącej od doświadczenia i głębokich pytań z codziennego życia adresatów. Słowo

---

² Jan Paweł II, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej z życzeniami bożonarodzeniowymi*, 20 grudnia 1985, AAS 78 (1986), s. 623.

³ Jan Paweł II, List do kardynała Pironio z okazji Seminarium o ŚDM zorganizowanego w Częstochowie, 8 maja 1996, http://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/it/letters/1996/documents/hf_jp-ii_let_19960508_czestochowa-gmg.html (20.10.2014).

Boże jest w jej centrum, narzędziem refleksja katechetyczna, modlitwa pokarmem, komunikacja i dialog są jej stylem⁴.

Jest to bardzo ważne z punktu widzenia naszej dzisiejszej refleksji!

Zobaczymy teraz, jakie założenia ŚDM zostały wskazane przez papieża emeryta Benedykta XVI. Po tym, jak przewodniczył trzem wydaniom międzynarodowym tego wydarzenia (Kolonja, Sydney i Madryt), podkreślił w nich pięć aspektów fundamentalnych⁵:

1. W czasie ŚDM młodzi doświadczają na nowo katolickości i uniwersalności Kościoła:

Mówimy różnymi językami i mamy inne zwyczaje w życiu, inne formy kulturowe, a jednak szybko potrafimy się zjednoczyć niczym wielka rodzina. Podziały i zewnętrzne różnice stają relatywne. Dotyka nas jedyny Pan, Jezus Chrystus, w którym zostało nam objawione prawdziwe bycie człowiekiem i jednocześnie Oblicze samego Boga. Nasze modlitwy są takie same. Mocą tego samego intymnego spotkania z Jezusem Chrystusem otrzymaliśmy tę samą formację rozumu, woli i serca. A w końcu wspólna liturgia stanowi pewien rodzaj ojczyzny serca i jednoczy nas w wielkiej rodzinie. To, że wszystkie istoty ludzkie są braćmi i siostrami, nie jest jedynie ideą, ale stanowi rzeczywiste wspólne doświadczenie przynoszące radość⁶.

2. Drugim ważnym punktem, podkreślonym przez Benedykta XVI, jest doświadczenie wolontariatu, który według niego powoduje w młodych rodzenie się „nowego sposobu życia na miarę człowieka, na miarę chrześcijanina”. Postawa prawdziwie chrześcijańska polega na hojności w dawaniu siebie i rodzi się ze spotkania z Chrystusem, który ofiarował samego siebie dla nas. Doświadczenie wolontariatu w czasie ŚDM przypomina doświadczenie z Dziejów Apostolskich: więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu (Dz 20, 35)⁷.
3. Trzecim elementem fundamentalnym w czasie ŚDM jest adoracja. I tutaj chciałem coś dopowiedzieć (czyli nie cytuję papieża Benedykta). Jeśli chodzi o czuwanie w sobotę wieczorem, jest czymś bardzo ważnym zrozumienie

---

⁴ Jan Paweł II, List do kardynała Pironio z okazji Seminarium o ŚDM zorganizowanego w Częstochowie.

⁵ Por. Benedykt XVI, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej z okazji składania życzeń bożonarodzeniowych*, 22 grudnia 2011, AAS 104/1 (2012), s. 33–41.

⁶ Benedykt XVI, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej z okazji składania życzeń bożonarodzeniowych*.

⁷ Benedykt XVI, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej z okazji składania życzeń bożonarodzeniowych*.

specyfiki tego momentu. W pierwszej części celebracji zostawia się więcej miejsca na otwartość, braterskie świętowanie, chodzi o dialog między papieżem i młodymi. Potem wchodzi się w klimat modlitwy, która prowadzi do adoracji Najświętszego Sakramentu. W czasie adoracji należy ułatwić uczestnictwo młodym poprzez krótkie wprowadzenia, niektóre śpiewy adoracyjne oraz chwile milczenia.

4. Czwartą zasadą ŚDM określoną przez Benedykta XVI jest sakrament pojednania, doświadczenie miłosierdzia Bożego. W czasie ŚDM Roma 2000, w roku Wielkiego Jubileuszu, zrobiono tak, by to właśnie doświadczenie mogło być przeżyte przez młodych wyjątkowo mocno. I z pewnością w czasie ŚDM w Krakowie ten wymiar będzie należał do najważniejszych, bo myśl przewodnia tych dni brzmi „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią (Mt 5, 7)”.
5. Ostatnim aspektem tego zestawienia jest radość. Przywołam słowa Benedykta XVI:

Tam, gdzie dominuje wątpliwość odnośnie do Boga, nieodłącznie przychodzi wątpliwość odnośnie do samego bycia człowiekiem. Widzimy, jak dzisiaj ta wątpliwość się rozpowszechnia. Widzimy to w braku radości, w wewnętrznym smutku, który można odczytać na tyłu ludzkich obliczach. Jedynie wiara daje mi pewność: dobrze, że jestem. Dobrze istnieć jako osoba ludzka, nawet w trudnych czasach. Wiara uwesela od środka⁸.

I właśnie z tego względu papież emeryt mówił, że ŚDM są „lekarstwem na zmęczenie w wierze”.

Zobaczymy teraz krótko trzy zasady Światowych Dni Młodych według papieża Franciszka. Prawie zawsze przedstawia on swoje refleksje w trzech punktach! Ojciec święty podsumował ŚDM w Rio w trzech zasadniczych aspektach:

1. ŚDM jako doświadczenie braterstwa i gościnności: gościnność pomaga pokonać trudy pielgrzymowania, „przemienia je w okazję do poznania i zaprzyjaźnienia się. Rodzą się więzi, które potem pozostają, przede wszystkim w modlitwie. Tak w ten sposób rośnie Kościół na całym świecie, jako sieć prawdziwych przyjaźni w Jezusie Chrystusie”⁹;

⁸ Benedykt XVI, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej z okazji składania życzeń bożonarodzeniowych*.

⁹ Franciszek, *Audjencja generalna*, 4 września 2013, http://w2.vatican.va/content/francesco/pl/audiences/2013/documents/papa-francesco_20130904_udienza-generale.html (20.10.2014).

2. Wymiar święta, świąteczna radość młodych, która staje się znakiem także dla tych, którzy nie wierzą¹⁰. W tym aspekcie papież Franciszek podkreślał szczególnie czuwanie i mszę świętą na zakończenie. I tutaj także chciałbym coś dodać: trzeba ukazać liturgię jako święto, jako tajemnicę i ofiarę. Czasami zapominamy, że liturgia jest również świętem! Jak mówił papież, jest to „święto wiary i braterstwa, które zaczyna się na tym świecie i nie będzie miało końca”.
3. Trzecim punktem centralnym dla papieża Franciszka jest misja.

Pomyślmy, czym jest owa rzesza młodych, którzy spotkali Chrystusa Zmartwychwstałego w Rio de Janeiro, i niosą Jego miłość w codzienności, żyją nią, przekazują ją innym. Nie pojawiają się w gazetach, bo nie czynią aktów przemocy, nie robią skandali, a zatem nie jest to „wiadomością”. Ale jeśli pozostają zjednoczeni z Chrystusem budują Jego Królestwo, budują braterstwo, umiejętność dzielenia się, dzieła miłosierdzia, stają się potęgą w czynieniu świata sprawiedliwszym i piękniejszym, w jego transformacji!¹¹

Chciałbym zakończyć moje wystąpienie, przedstawiając trzy elementy, które kardynał Rylko podnosi często w swoich przemówieniach na temat ŚDM¹²:

1. W ciągu tych trzydziestu lat ŚDM pomogły młodym odkryć bardzo szeroki charakter wiary i uniwersalne znaczenie przynależności religijnej¹³. Może ten wymiar jest bliższy młodym pochodzącym z takich krajów, jak Brazylia i Polska, w których katolicy są liczni. Ale pomyślcie o młodych, którzy pochodzą z krajów, w których mamy do czynienia z prześladowaniami religijnymi, gdzie katolicy stanowią niewielką mniejszość. Dla nich celebrować wiarę razem z setkami tysięcy rówieśników jest doświadczeniem wyjątkowym!
2. Wydarzenie religijne. Światowe Dni Młodych pomagają odkryć, że wydarzenie religijne jest także wydarzeniem społecznym, którego nie można zredukować do sfery prywatnej. W czasie ŚDM młodzi powiedzieli masowo „nie” wymuszanej prywatyzacji wiary¹⁴.

---

¹⁰ Franciszek, *Audiencja generalna*, 4 września 2013.

¹¹ Franciszek, *Audiencja generalna*, 4 września 2013.

¹² Por. S. Rylko, *Światowe Dni Młodych: dar, który angażuje cały Kościół*, Przemówienie do Konferencji Episkopatu Hiszpanii, Madryt 22 kwietnia 2010, <http://www.laici.va/content/dam/laici/documenti/rylko/italiano/gmg-un-dono-che-impegna-la-chiesa.pdf> (20.10.2014).

¹³ Por. F. Garelli, *La sensibilità religiosa emergente*, [w:] *Una spiritualità in movimento*, a cura di F. Garelli, R. Ferrero Camoletto, Padova 2003, s. 277.

¹⁴ Por. T. Anatrella, *Le monde des jeunes: qui sont-ils, que cherchent-ils?*, „Bulletin du Secrétariat de la Conférence des Evêques de France” 7 (2003), s. 20.

3. Chrystus nie może stać się nigdy pretekstem do mówienia młodym o innych rzeczach, które nawet mogłyby być bardziej interesujące i pociągające dla nich. ŚDM uczą nas, że musimy mieć odwagę postawienia Chrystusa w centrum. Zadaniem ewangelizatora, duszpasterza młodzieży, jest pomóc każdemu młodemu spotkać Chrystusa Odkupiciela, który jest dobrym mistrzem, przewodnikiem i przyjacielem każdego z nas.

tłumaczył z włoskiego ks. Stanisław Mieszczak SCJ

Streszczenie

Podstawowe założenia Światowych Dni Młodych

Podstawowe założenia Światowych Dni Młodych formowały się na przestrzeni trzech ostatnich pontyfikatów. Idea tego wydarzenia zrodziła się z pasterskiej troski Jana Pawła II o młodych. Rozpoznał on, że entuzjazm młodych jest jednocześnie wspaniałym środkiem budującym jedność między różnymi kulturami. Widział też, że to działanie duszpasterskie musi być kościelne, uniwersalne i młodzież musi być w nim głównym protagonistą. Papież Benedykt, podkreślając katolickość i uniwersalność Światowych Dni Młodzieży, wyakcentował rolę wolontariatu, adoracji i sakramentu pojednania. Papież Franciszek podkreślił braterstwo, święto wiary i misję młodych we współczesnym świecie. ŚDM są zatem wydarzeniem bardzo kompleksowym, ale koniecznym w panoramie życia dzisiejszego Kościoła.

Summary

The Basical Principles of World Youth Days

The main principles of the World Youth Days were formed during the last three pontificates. The idea of this event was born from the pastoral care of John Paul II for the youth. He recognized that youth enthusiasm is simultaneously wonderful means for building unity among different cultures. He had also seen that this pastoral action had to be ecclesiastical, universal and youth has to be the main protagonist in it. Pope Benedict

underlining Catholicism and universality emphasized the part of voluntarism, adoration and Sacrament of Reconciliation. Pope Francis emphasized brotherhood, celebration of faith and youth mission in our modern world. World Youth Days are therefore composite unity events but necessary in panorama of today life of the Church.

Słowa kluczowe Światowe Dni Młodzieży (ŚDM), młodzi, liturgia, katolicyść, wolontariat, świadectwo, radość

Keywords World Youth Days, youth, liturgy, Catholicity, voluntary service, witness, joy

Bibliografia

Anatrella T., *Le monde des jeunes: qui sont-ils, que cherchent-ils?*, „Bulletin du Secrétariat de la Conférence des Evêques de France”, n. 7 (2003), s. 20.

Benedykt XVI, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej z okazji składania życzeń bożonarodzeniowych*, 22 grudnia 2011, AAS 104/1 (2012), s. 33–41.

Franciszek, *Audjencia generalna*, 4 września 2013, http://w2.vatican.va/content/francesco/pl/audiences/2013/documents/papa-francesco_20130904_udienza-generale.html (20.10.2014).

Garelli F., *La sensibilità religiosa emergente*, [w:] *Una spiritualità in movimento*, a cura di F. Garelli, R. Ferrero Camoletto, Padova 2003.

Jan Paweł II, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej z życzeniami bożonarodzeniowymi*, 20 grudnia 1985, AAS 78 (1986), s. 623.

Jan Paweł II, List do kardynała Pironio z okazji Seminarium o ŚDM zorganizowanego w Częstochowie, 8 maja 1996: http://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/it/letters/1996/documents/hf_jp-ii_let_19960508_czestochowa-gmg.html (20.10.2014).

Ryłko S., *Światowe Dni Młodych: dar, który angażuje cały Kościół*, Przemówienie do Konferencji Episkopatu Hiszpanii, Madryt 22 kwietnia 2010, <http://www.laici.va/content/dam/laici/documenti/rylko/italiano/gmg-un-dono-che-impegna-la-chiesa.pdf> (20.10.2014).